

Sygn. akt VIII U 502/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił L. T. prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż orzeczeniem Komisji Lekarskiej ustalono, że wnioskodawca jest trwale niezdolny do pracy, a ta niezdolność powstała 5.09.1996 r czyli w wieku 31 lat.

(decyzja – k. 25 akt ZUS)

W odwołaniu z dnia 12 lutego 2018 roku ubezpieczony nie zgodził się z decyzją, wskazując, że jest niezdolny do pracy od daty wcześniejszej.

(odwołanie - k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6).

Pełnomocnik wnioskodawcy z urzędu wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

(e - prot. z dnia 22. 01.19 00:12:31)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

L. T. urodził się w dniu (...) Pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy z KRUS.

(okoliczności bezsporne)

W dniu 18 lipca 2017 r. ubezpieczony złożył wniosek o ustalenie prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce M. T..

(wniosek o rentę - k. 1 akt ZUS)

Orzeczeniem z dnia 12.09. 2017 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy to 5.09.1996 r.

(orzeczenie lekarza orzecznika k. 16 akt ZUS).

Orzeczeniem z dnia 19.12. 2017 roku komisja lekarska ZUS ustaliła, że ubezpieczony jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. Data powstania całkowitej niezdolności do pracy to 5.09.1996 r. Brak danych, aby całkowita niezdolność do pracy powstała od urodzenia do 16 –go roku życia, tj. w okresie 22.02.1965 – 21.02.1981.

(orzeczenie komisji lekarskiej - k.24 akt ZUS)

L. T. w 6 klasie szkoły podstawowej przestał bawić się z rodziną, stał się osowiały. Izolował się, nie siadał do stołu, nie wychodził do gości, powtarzał 8 klasę.

(zeznania świadka B. A. – e – prot. z dnia 16.10.18 00:04:25, oświadczenie – k. 99)

Wnioskodawca ukończył szkołę podstawową, po szkole podstawowej podjął naukę w LO, służbę wojskową odbywał w trybie zastępczym w straży pożarnej, po wyjściu z wojska w 1986 r pracował około roku, zdobył prawo jazdy II kat., pracował w gospodarstwie rolnym rodziców.

Według wywiadu z ojcem znaczne pogorszenie nastąpiło od 1991 r., kiedy przestał dbać o higienę, chodził brudny i zaniedbany. Z wywiadu można wyprowadzić wniosek, że choroba psychiczna rozpoczęła się między 1991 a 1995

r, udokumentowane leczenie psychiatryczne – od 5.09.1996 r. Opisywane zachowania z dzieciństwa przed 1991 r mogły sugerować cechy osobowości schizoidalnej, mogły być objawami zwiastującymi późniejsze wystąpienie schizofrenii, ale z tego nie można wyprowadzić wniosku o istnieniu całkowitej niezdolności do pracy przed 1991 rokiem. Zaburzenia tego typu nie powodują niezdolności do pracy. Nie jest to warunek konieczny do powstania schizofrenii. Samo przypuszczenie osobowości schizoidalnej we wcześniejszym okresie nie jest podstawą do określenia całkowitej niezdolności do pracy w czasach szkolnych. Tego rodzaju osobowość może mieć charakter stały, czasem prowadzi do schizofrenii, czasem schizofrenia ma charakter nagły. W przypadku osobowości schizoidalnej może w ogóle nie rozwinąć się schizofrenia.

U wnioskodawcy rozpoznano schizofrenię paranoidalną. Z tego powodu jest trwale całkowicie niezdolny do pracy oraz stwierdzono naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji. Niezdolność ta powstała między 1991 a 1995 rokiem.

(pisemna opinia biegłego psychiatry – k. 56 – 58, opinia uzupełniająca – k. 109, ustna opinia uzupełniająca – e – prot. z dnia 22.01.19 00:01:42)

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt sprawy akta rentowe ubezpieczonego, jego dokumentację medyczną oraz wydane w sprawie opinie biegłego psychiatry: pisemne i ustną a zatem biegłego, którego specjalizacja odpowiada rodzajowi schorzeń występujących u ubezpieczonego.

Biegły zapoznał się z przedłożoną w toku postępowania dokumentacją lekarską z przebiegu leczenia ubezpieczonego i na podstawie tej dokumentacji oraz badania bezpośredniego, ocenił i opisał stan jego zdrowia. Opinie biegłego są jasne i obiektywne, opisują stan zdrowia ubezpieczonego w zakresie wynikającym z tezy dowodowej oraz sporządzone zostały zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym ich przedmiot.

Biegły wskazał na rozpoznane dolegliwości i ich wpływ na niezdolność do pracy wnioskodawcy oraz okres jej powstania. Stwierdził całkowitą niezdolność do pracy, co nie było sporne pomiędzy stronami. Ustalił, iż niezdolność ta powstała w okresie 1991 – 1995.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał zatem w pełni wartość dowodową wszystkich opinii biegłego wydanych w przedmiotowej sprawie oraz podzielił, jako przekonujące, wnioski wypływające z ich treści. W ocenie Sądu złożone do sprawy opinie nie zawierają braków, a wynikające z opinii wnioski są logiczne i prawidłowo uzasadnione. Biegły ustosunkował się do zarzutów pełnomocnika wnioskodawcy, który nie zgłaszał dalszych wniosków dowodowych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie ubezpieczonego nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku (Dz.U.2017.1383 t.j.) o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Dziecko, które stało się niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji po osiągnięciu wieku określonego w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 u.e.r.f.u.s. nie nabywa prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 tej ustawy./tak Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 maja 2018 r. III AUa 624/17 /.

Prawo do renty rodzinnej przysługuje tylko takiemu dziecku całkowicie niezdolnemu do pracy, a także niezdolnemu do samodzielnej egzystencji, które nie miało możliwości uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a więc takiemu, które stało się niezdolne do pracy w czasie, gdy nie mogło podlegać ubezpieczeniu społecznemu z powodu wieku lub uczęszczania do szkoły. Ustawodawca nie przyznał prawa do renty rodzinnej dzieciom zmarłego, które przed osiągnięciem wieku 16 lat lub przed ukończeniem szkoły stały się częściowo niezdolne do pracy, gdyż dzieci takie mogą korzystać, co prawda z ograniczonych, lecz istniejących możliwości zarobkowych. Ta sama logika przemawia za wyłączeniem prawa do renty rodzinnej dzieci, które stały się całkowicie niezdolne do pracy, w tym także niezdolne do samodzielnej egzystencji, po osiągnięciu tego wieku i ukończeniu nauki, gdyż w stosunku do nich nie było przeszkód do podjęcia pracy lub innej działalności łączącej się z obowiązkiem ubezpieczenia./tak Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2017 r. III AUa 881/16, por. także Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 października 2016 r. III AUa 1875/15 LEX nr 2172498/.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była okoliczność, kiedy wnioskodawca stał się całkowicie niezdolny do pracy, bowiem od tego było uzależnione prawo do renty rodzinnej.

W ocenie Sądu ustalenia dokonane w toku postępowania nie uzasadniają zmiany zaskarżonej decyzji i nie stanowią podstawy do przyznania ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej z tytułu niezdolności do pracy. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, ale niezdolność ta powstała w okresie 1991 – 1995, a więc po 26 roku życia, a więc nie w okresach referencyjnych. Wynika to w sposób jednoznaczny z treści opinii biegłego.

Z ustaleń wynika, że wnioskodawca ukończył szkołę podstawową, po szkole podstawowej podjął naukę w LO, służbę wojskową odbywał w trybie zastępczym w straży pożarnej, po wyjściu z wojska w 1986 r pracował około roku, zdobył prawo jazdy II kat., pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Według wywiadu z ojcem znaczne pogorszenie nastąpiło od 1991 r., kiedy przestał dbać o higienę, chodził brudny i zaniedbany. Z wywiadu można wyprowadzić wniosek, że choroba psychiczna rozpoczęła się między 1991 a 1995 r, udokumentowane leczenie psychiatryczne – od 5.09.1996 r. Opisywane zachowania z dzieciństwa przed 1991 r mogły sugerować cechy osobowości schizoidalnej (zatem zostały wzięte pod uwagę opisywane przez świadka zachowania wnioskodawcy w szkole podstawowej), mogły być objawami zwiastującymi późniejsze wystąpienie schizofrenii, ale z tego nie można wyprowadzić wniosku o istnieniu całkowitej niezdolności do pracy przed 1991 rokiem. Zaburzenia tego typu nie powodują niezdolności do pracy. Nie jest to warunek konieczny do powstania schizofrenii. Samo przypuszczenie osobowości schizoidalnej we wcześniejszym okresie nie jest podstawą do określenia całkowitej niezdolności do pracy w czasach szkolnych. Tym bardziej, że wnioskodawca skończył zarówno zwykłą szkołę podstawową, średnią, podjął nawet pracę, a następnie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, w związku z czym jest uprawniony do renty z KRUS. Tego rodzaju osobowość może mieć charakter stały, czasem prowadzi do schizofrenii, czasem schizofrenia ma charakter nagły. Nie jest bowiem istotne, kiedy pojawiły się objawy, ale kiedy te objawy spowodowały całkowitą niezdolność do pracy. W przypadku osobowości schizoidalnej może w ogóle nie rozwinąć się schizofrenia.

W konsekwencji u wnioskodawcy rozpoznano schizofrenię paranoidalną. Z tego powodu jest trwale całkowicie niezdolny do pracy. Niezdolność ta powstała między 1991 a 1995 rokiem, a więc gdy miał 26 lat.

Wobec stwierdzenia, iż ubezpieczony nie spełnia ww. koniecznej przesłanki warunkującej, w myśl przepisu art. 68 pkt. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznanie uprawnienia do świadczenia rentowego, zaskarżoną decyzję organu rentowego uznać należy za prawidłową.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie uznając je za niezasadne.

O zwrocie kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu orzeczono na podstawie § 15 ust.2 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. (Dz. U. 2016, poz.1715), uwzględniając zwrot stawki podatku VAT.